

УДК 929.5 (477.54/62)"16/18"

Микола МИХАЙЛІЧЕНКО (Суми)
Світлана ПОТАПЕНКО (Київ)

**СЛОБІДСЬКИЙ СТАРШИНСЬКИЙ РІД ЩЕРБИН
(ГЕНЕАЛОГІЧНИЙ РОЗПИС РОДУ другої половини XVII – початку XIX ст.)**

Ідея підготувати цей розпис виникла майже випадково. Цьому посприяла справа за 1779–1780 рр. з архіву Слобідсько-Української губернської канцелярії щодо підтвердження старшинського походження Григорія Осиповича Щербини, і виключення на цій підставі його з двома синами з подушного¹. Прохання Григорія Осиповича було задоволено. Вирішальну роль при цьому зіграло те, що його свідчення про діда сотника Якова і батька підпрапорного Осипа було підтверджено троюрідними братами Іваном Матвійовичем і Василем Яковичем та “старожилами” містечок Таранівка і Мерефа Харківської провінції, де свого часу дід і батько служили.

Ця справа дала поштовх до спеціальних розшуків, адже окремі представники роду то як підпрапорні і сотники, то як каптали і поручики періодично і опосередковано до інших, проваджуваних авторами, досліджень “виринали” на сторінках джерел другої половини XVIII – початку XIX ст. Тому було вирішено сумістити ці згадки і спробувати прослідкувати рід углибину.

Основними неопублікованими джерелами на цьому шляху виступили: список старшини Харківського полку 1720 р.², перепис Харківського й Ізюмського козацьких полків майора Михайла Хрушова 1732 р.³, “Щорічний список” Харківського полку за 1759 р.⁴, “Відомості про старшин та їхніх дітей” 1766–1767 рр. Ізюмської провінції та Мереф’янського комісарства Харківської провінції⁵, “Абеткові списки” дворян 1786 р.⁶ та пов’язана з ними документація⁷, а також Родовідна книга Харківського намісництва⁸. Серед опублікованих джерел особливо стали в нагоді: “Чугуївське листування” (службова переписка чугуївських воевод другої половини XVII ст.)⁹, “Щорічні списки” Харківського та Ізюмського полків за 1762 р.¹⁰, “Іменний список” Харківського полку 1765 р.¹¹, “Відомості про старшинських дітей” 1765–1766 рр.¹², списки дворян Харківської та Ізюмської провінцій 1766 р. для Комісії Нового Уложення¹³ і “Экономические примечания на Харьковский уезд” 1782 р.¹⁴ Одним словом, було використано, головним чином, обліково-статистичні джерела. А це в даному випадку зіграло на руку, бо такі джерела, як правило, містять інформацію про по-батькові, вік (хоча й трапляється дуже приблизно), службу й місце проживання чи маєтність особи. Набір саме таких даних сприяє точній ідентифікації.

Що стосується історіографії, то оскільки ні займаними урядами, ні, тим більше, майновим станом Щербини не дорівнювалися до таких “вершків” слобідського соціуму, як полковничі і дворянські роди Донців-Захаржевських, Квіток чи Кондратьєвих, то і згадок про них виявилось значно менше. Виняток становлять два дослідження В. Маслійчука, спеціально присвячені слобідській старшині другої половини XVII – першої третини XVIII ст.¹⁵ Ці праці у сукупності з опублікованими джерелами дозволили реконструювати генеалогію роду другої половини XVII – початку XVIII ст.

Таким чином до цього розпису потрапили 76 осіб прямих представників роду Щербин, з них 65 чоловіків і 9 жінок. Вдалося з’ясувати імена ще 12 жінок, які в якості дружин пов’язали свою долю з цим родом. Що стосується засновника роду – то це виключно наше припущення¹⁶. З ідентифікацією решти осіб особливих проблем не виникало з огляду на з’ясовану вище специфіку залучених джерел. Не вдалося ідентифікувати тільки одну особу – Івана Григоровича, 39 років, записаного в 1789 р. до Родовідної книги Харківського намісництва¹⁷.

* * *

Робота з біографіями кількох поколінь Щербин наштовхнула на деякі міркування з приводу історії цього роду загалом, і його місця серед інших слобідських старшинських родів зокрема.

Напевно, цей рід слід зарахувати до сотенних¹⁸, адже серед Щербин був лише один полковий суддя (Осип Павлович, у 1720-х рр. у Харківському полку – 3.2.1 у цьому розписі), а решта представників служили сотниками і підпрапорними Ізюмського та Харківського полків.

У другій половині XVII – на початку XVIII ст. позиції роду були загалом непоганими. У 1660–1710-х рр. Щербини міцно утримувала печенізький сотенний уряд Харківського (з 1699 р. – Ізюмського¹⁹) полків: цей уряд посідали брати Степан і Павло Івановичі (1.1 та 2.1) та брати Никон, Федір і Осип Павловичі (1.2.1, 2.2.1, 3.2.1). У 1710–1720-х рр. їм протегував тогочасний харківський

полковник Григорій Квітка. Як наслідок, сотенні уряди Мереф'янської, Мартовицької і Таранівської сотень Харківського полку опинилися в їхніх руках: у Мерефі сотникував Федір Павлович (2.2.1), у Мартовому – Осип Павлович (3.2.1), а в Таранівці – їхній племінник Яків Никонович (1.1.2.1). Як згадувалося вище, у 1720-х рр. Осип Павлович (3.2.1) був навіть харківським полковим суддею.

Проте з 1730-х рр. помітне погіршення становища роду. Про це свідчили періодичні втрати урядів у традиційно “їхніх” сотнях (на сотництві в Таранівці й Мартовому їм поновитися так і не вдалося, не говорячи вже про “давню втрачену” Печеніги Ізюмського полку) та продаж частини родинних “грунтів”. Щоправда, в 1737 р. (чи, не виключено, в 1736 р.) батьківський сотенний уряд у Мерефі посів Матвій Федорович (1.2.2.1), а в 1763 р. – його син Олександр (2.1.2.2.1). У цей час інші представники роду служили підпрапорними Харківського та Ізюмського полку (як-от, Іван Матвійович – 3.1.2.2.1 чи Лук'ян і Хома Никоновичі – 2.1.2.1 і 3.1.2.1) або не служили взагалі. Останнє стосується передовсім уже згаданого “призвідця” цієї статті Григорія Осиповича (1.1.1.1.2.1): той факт, що він навіть формально не був підпрапорним, після скасування козацького устрою Слобожанщини обернувся для нього записом до стану військових обивателів і чотирнадцятирічною сплатою подушного. Дехто зі Щербин, як Олексій Осипович (1.3.2.1.) і Василь Якович (1.2.2.2.1.), пов'язали своє життя з духовним саном, що загалом було характерним для старшинського середовища.

Тож, після скасування козацького устрою Слобожанщини (1765 р.) представники роду опинилися формально на дещо різних, а фактично – не надто високих соціальних позиціях. Однак, як вже відомо, навіть Григорію Осиповичу (який, до всього, був неграмотним) таки вдалося довести своє старшинське коріння, а його синам – отримати спадкове дворянство. У цілому, станом на початок XIX ст. чотирнадцять Щербин змогли довести свою належність до “древних благородних родів” і були записані до шостої частини Родовідної книги Харківського намісництва. Водночас ніхто з цих “новоспечених” дворян не міг похвалитися заможністю або чинами, що позначилося і на характері їхніх шлюбів. Так одним із найзаможніших у родині на той час був Петро Григорович (2.2.2.1.2.1) – він володів кількома земельними угіддями та двома ревізійними душами, а за дружину мав священницьку доньку Єлизавету. Інші ж були одружені з козачками – як брати Іван і Осип Степановичі (2.1.3.1.2.1 і 3.1.3.1.2.1 відповідно). А Василь Степанович (5.1.3.1.2.1) нерухомим майном не володів узагалі і був одружений з донькою селянина з Печенігів.

Варто наголосити, що саме старшинське походження дозволило Щербинам потрапити до шостої частини Родовідної книги, а значить, здобути спадкове дворянство. Справа в тому, що одним з шляхів отримання спадкового дворянства було доведення свого шляхетного походження. Тому претендент на дворянство, який не мав необхідних чинів, мав відшукати шляхетних предків, оскільки право на спадкове дворянство мали всі нащадки осіб, шляхетство яких було доведено²⁰. З екстрактів доказів дворянства²¹ та інших справ Харківського дворянського депутатського зібрання випливає, що старшинські чини (не нижче сотника) були достатнім доказом “дворянського достоїнства”. Це означало, що будь-який старшинський нащадок за чоловічою лінією, посилаючись на старшинський чин предка, міг отримати спадкове дворянство. Якщо ж докази, які прохач надавав на розгляд дворянського депутатського зібрання нараховували 100 і більше років, він міг розраховувати на внесення до шостої, найпрестижнішої, частини Родовідної книги²². І варто було одному з представників того чи іншого старшинського роду потрапити до Родовідної книги, як про свої права на дворянство починали заявляти його родичі, які мали з ним спільних (вже визнаних дворянським депутатським зібранням дворянами) предків. Описана схема доведення прав на спадкове дворянство була досить поширеною серед нащадків слобідської старшини. У цей спосіб отримали дворянство і Щербини.

* * *

I

1. Іван, імовірно, харківський міщанин за переписом 1660 р.²³

II

1.1. Степан Іванович (Щербиненко), печенізький сотник, досить відома постать слобідської історії другої половини XVII ст.²⁴ Переселився “за московський кордон” у слободу Печеніги 1663 р.²⁵ Уперше згадується як сотник 1666 р., коли полковником Харківського полку був Іван Сірко²⁶. Під час повстання Івана Сірка проти російських воєвод 1668 р. не підтримав козаків і зайняв нейтральну позицію. Очоловав Печенізьку сотню і в 1670–1680-х рр., коли вона увійшла до складу новоствореного Ізюмського полку²⁷. У Петропавлівському храмі м. Печеніг у середині XIX ст. зберігалося три Євангелія московського друку другої половини XVII – першої половини XVIII ст. На одному з них містився дарчий напис 1670 р., зроблений “при сотнике Степане Щербиненко и атамане Иване Величко”²⁸.

Тричі фігурує у “чугуївському листуванні”. Зокрема, 1667 р. чугуївський воєвода доносив білгородському воєводі Григорію Ромодановському, що після того, як печенізькі міщани записалися до козаків, “осталось мещан мало, да и те бедны [...]. И тех казаков Печенежской слободы судят атаман Игнатко Черевань да сотник Стёпка Щербина”²⁹. Наступна згадка стосується повстання проти воєвод 1668 р. Сотник Степан Щербина, отаман Гнат Черевань і вїйт Панас Іванов свідчили чугуївському воєводі про події, що тоді відбулися в Печенігах: “[...] Они великому государю изменить не хотели; а учинилась было измена от печенежского казака, от Якуши Миллюкова, с печенежскими летяжествам”. Керівництво сотні “бунтівників” не затримало і дозволило вільно покинути Печеніги, оскільки ті “ходили с косами, и рогатинами, и с ручницами”³⁰. Нарешті, сам Степан Щербина писав чугуївському воєводі про прихід татар на Слобожанщину взимку 1680 р.: “В нынешнем 188 (1680) г. генв. 28, которые неприятельские люди татарове приходили войною под Государевы города, села, и людей в полон побрали, и животныя всякия стада отогнали; и я сотник Степан с товарищами по указу Государя и пана полковника Григория Ерофеевича [Григорій Єрофійович Донець – харківський полковник 1668–1690 рр.³¹ – авт.], взяв Бога в помощь, за ними бусурманами ходил, и поиск чинил, и бой большой, сколько Бог милосердый помощи дал, учинял. Под Золочевым [сотенне містечко Харківського полку. – авт.] бой большой был; и Божьею милостию от них бусурман языков взяли пригожих людей, и те языки в распросе сказали всем явочно, что де сам хан имеет намерение и умысл, чего Бог ему, бусурману, не помози, идти хочет под Государевы города и села войною, и стать умышляет кошем либо под Ахтырском, либо под Харьковом”³². Користувався з братами власною печаткою³³.

2.1. Павло Іванович, печенізький сотник у 1670–1690-х рр. У 1692 р. згадується як козак, що доправляв полонених татар до Москви. Відомий участю у межуванні Печеніг від Чугуєва по р. Бабці³⁴.

III

1.2.1. Никон Павлович, печенізький сотник Ізюмського полку у 1690-х рр.³⁵ Серед “чугуївського листування” збереглася відписка печенізьких сотників Никона і Федора Щербин до чугуївського воєводи (від 28 серпня 1698 р.) про прихід татар під Печеніги: “И мы вам вестно чиним, что в нас, Печенегах, августа 28 были люди воинские татары ста с полтора и взяли в полон душ со сто и животины отогнали. Того ж числа у ночи утёк з Орели великой панской челядинец Фёдора Володимировича [Шидловського. – авт.] Яков и мовит, что орды не мощно изчитать; а взяла орда слободу Бурлук, а теперь добывает городка Двуречного [сотенне містечко Ізюмського полку – авт.], – сильная орда; а другая орда, тож несчетная, пошла по реке Короче с пушками и с казною”³⁶.

2.2.1. Федір Павлович, народився близько 1654 р.³⁷. Печенізький сотник у 1690-х рр., про що свідчить відписка до чугуївського воєводи про прихід татар під Печеніги в серпні 1698 р. (див. **1.2.1.** у цьому розписі). Далі, очевидно, за сприяння харківського полковника Григорія Квітки (полковникував у 1713–1734 рр.)³⁸ разом із братом Осипом переходить до Харківського полку³⁹. Як сотник цього полку вперше згадується у 1711 р. в листі С. А. Количева до воронезького губернатора графа Ф. М. Апраксина про відправку чотирьох музикантів генерал-майора Федора Шидловського до Усерда⁴⁰. Сотникував у Мерефі протягом 1714–1716 рр.⁴¹ На початку XVIII ст. з братом Осипом володів слободою Нижньою Бурлучкою поблизу міста Тора в Ізюмському полку (згадка 1713 р.)⁴². Потім цей “грунт” Федір Павлович виміняв у ізюмського полкового судді Данила Данилевського на слободу Арметівку Мереф’янської сотні, осаджену у 1660-х рр. Іваном Сірком і віддану в посаг за його донькою⁴³. Поблизу Мерефи Федорові Павловичу належав і хутір Сірковий, також осаджений Іваном Сірком за його харківського полковництва. Улітку 1717 р. запорожці, “человек по 50 и по 100 разом”, двічі нападали на цей хутір і “обирали все, что попадалось под руки – баранов, смушки, сало, масло, горелку”⁴⁴. До перепису М. Хрущова 1732 р. записаний підпрапорним, який мешкав у власному дворі з родиною і трьома робітниками у містечку Мерефі⁴⁵. У 1736 р. його дружина “сотничка” Явдоха Іванівна з сином – мереф’янським сотником Матвієм Федоровичем (**1.2.2.1.** у цьому розписі), та племінником – козаком Семеном Байцером, продали за 50 руб. хутір Сірковий “с байраком с протчими угоди, [...] да в округи того байрака пахатного и непахатного поля на пятсот сажень” колишньому мереф’янському сотнику і полковнику Слобідського драгунського полку Петрові Бульському. 1739 р. на цей продаж було оформлено купчу⁴⁶. Явдоха “Щербиниха” продала П. Бульському і “мельничную плотину” на р. Мерефі в урочищі Малому Борі за півверсти від Мерефи, куплену свого часу в дочок козака Білокура⁴⁷. У 1739 р. уже “вдова” Явдоха Іванівна “вступила” слободу Арметівку князеві Микиті Трубецькому⁴⁸. З цих згадок випливає, що десь між 1732 і 1739 рр. Федір Павлович, що вже мав близько 80 років, помер.

Дружина: Явдоха Іванівна.

3.2.1. Осип (Йосип) Павлович, народився близько 1672 р.⁴⁹ На початку XVIII ст. був

печенізьким сотником. У 1708 р. їздив до Криму з метою викупити з неволі брата і, не маючи грошей для сплати мита, взяв у борг у татар, а потім повернув⁵⁰. Як печенізький сотник у травні 1711 р. підписав чолобитну харківських полчан про повернення до керівництва полком генерал-майора Федора Шидловського⁵¹. Потім, очевидно, за сприяння харківського полковника Григорія Квітки разом із братом Федором переходить до Харківського полку⁵² і очолює тут Мартовицьку сотню. На його ім'я як мартовицького сотника, а також на ім'я отамана Федора Гласа, та усім козакам Мартовицької сотні 3 липня 1722 р. було дано виписку зі “строетельных книг” Салтівської приказної ізби про підтвердження володіння землями с. Мартового⁵³. У 1725 р. згадується як харківський полковий суддя у зв'язку зі сваркою зі священником с. Липці Іваном⁵⁴. Як “бывшей сотник”, що сам (без родини, підсудків чи робітників) жив у власному дворі в селі Мартовому Салтівської сотні Харківського полку, записаний до перепису М. Хрущова 1732 р.⁵⁵

4.2.1. Петро Павлович, народився близько 1697 р.⁵⁶ Підпрапорний Харківського полку в 1720-х рр.⁵⁷ Записаний до перепису М. Хрущова таким, що мешкав з родиною в окремому дворі у містечку Печенігах⁵⁸.

IV

1.1.2.1. Яків Никонович (Никоненко), таранівський (ново-валківський) сотник Харківського полку на початку XVIII ст.⁵⁹ У травні 1719 р. як колишній ново-валківський сотник подав свідчення про напад уночі більше сотні запорожців на табун коней, які паслися під Таранівкою⁶⁰. Коней відбивав караул із 51 козака та 4 старшин, серед яких був і Яків Никонович. У Якова Никоновича запорожці забрали “10 кобыл – цена по 10 р., дви лошади – цена по 10 р., коня сывого – цена 40 р.; платье с него снято: кафтан – цена 4 р., кафтан – 3 р., ермолук – цена 40 денег; седло – 4 р., шабля – 4 р., лядинка – 5 р., пояс, шапка, – 5 р.”. Проте вдалося відбити “коня – цена рублей 40, кулаку – цена 4 руб, шаблю – цена 5 руб, пистолеты – цена талярей 15, ручницу – цена 4 руб, кафтан – руб два”⁶¹. Записаний до списку старшини і підпрапорних Харківського полку 1720 р. як підпрапорний⁶². Брав участь у Сулацькому поході 1724 р., російсько-турецьких війнах 1735–1739 рр. “и протчих походах”⁶³. До перепису М. Хрущова 1732 р. в Таранівській сотні записано “при том же местечке Тарановки бывшего сотника Якова Никонова хутор Виловский” з сімома підданими⁶⁴. У 1745 р. Яків Никонович продав цей хутір з млином, орними землями і сіножатями тодішньому соколовському сотнику Харківського полку Осипу Сиржикову⁶⁵.

2.1.2.1. Лук'ян Никонович (Никоненко), народився близько 1672 р.,⁶⁶ служив підпрапорним Ізюмського полку⁶⁷. До перепису М. Хрущова записаний підпрапорним, мешкав разом із родиною у Печенігах і мав у своєму дворі чотирьох робітників⁶⁸.

3.1.2.1. Хома Никонович, народився близько 1672 р.⁶⁹, служив підпрапорним Ізюмського полку⁷⁰. До перепису М. Хрущова записаний підпрапорним, мешкав з родиною у Печенігах і мав у своєму дворі трьох робітників із шістьма дітьми⁷¹.

1.2.2.1. Матвій Федорович, народився близько 1686 р.⁷² чи 1697 р.⁷³ Служив підпрапорним Харківського полку з 6 травня 1721 р.⁷⁴ До перепису М. Хрущова записаний підпрапорним, мешкав у дворі з родиною та п'ятьма робітниками з двома дітьми у Мерефі⁷⁵. Брав участь у російсько-турецьких війнах 1735–1739 рр.⁷⁶ У 1737 р., “а какога числа – не упомнит”⁷⁷ (не виключено, що ще 1736 р.⁷⁸), призначений мереф'янським сотником⁷⁹. Перебуваючи на цьому уряді, брав участь у Пруській виправі 1757–1758 рр.⁸⁰ 22 березня 1759 р. відставлений полковим осавулом⁸¹. Як відставний полковий осавул записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою “формою” Мереф'янського комісарства 1766 р., мешкав у Мерефі⁸².

2.2.2.1. Яків Федорович, народився близько 1702 р.⁸³ До перепису Хрущова записаний в одній садибі з батьком⁸⁴. Служив підпрапорним Харківського полку⁸⁵.

3.2.2.1. Андрій Федорович, народився між 1706⁸⁶ і 1712⁸⁷ рр. До перепису М. Хрущова записаний в одній садибі з батьком⁸⁸. Не служив. Як “неслужащий” записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Мереф'янського комісарства 1766 р.⁸⁹

4.2.2.1. Невідома на ім'я донька. Її син і “внук” Матвія Федоровича – Іван Тарасович, 12 років, мешкав з дідом та його родиною в Мерефі відповідно до перепису М. Хрущова⁹⁰. Ці дані опосередковано свідчать, що на той час Іван Тарасович був сиротою.

1.3.2.1. Олексій Осипович, записаний до перепису М. Хрущова священником храму архистратига Михаїла с. Мартового⁹¹. У 1743 р. за проханням мартовчан у зв'язку з хворобою Олексія Осиповича його парафію було передано його ж зятю Василеві Федоровичу Хляловському⁹². У відомості про землі Мартовицької сотні 1749 р. за Олексієм Осиповичем записані “пасика з садом и изрощенным лесом” та двома сіножатними луками, яка знаходилася в “мартовицких дачах” між озерами

Богодуховим і Білим, та луг і “рошеное ольховое дерево” під Мартовим “близ ево, попова, подворка на вольных дачах”⁹³.

2.3.2.1. Петро Осипович. Народився близько 1717 р.⁹⁴ До перепису М. Хрущова записаний у одній садибі зі старшим братом – священиком Олексієм Осиповичем (**1.3.2.1.** у цьому розписі)⁹⁵.

1.4.2.1. Василь Петрович, народився близько 1716 р.⁹⁶ Можливо, помилково записаний до перепису Хрущова як Михайло⁹⁷. Розпочав службу підпрапорним Ізюмського полку 12 жовтня 1735 р. Брав участь у Кримському поході 1737 р.; у 1739–1740 рр. був комісаром із забезпечення провіантом і фуражем розквартированих на Слобожанщині Інгерманландського та Пермського полків; у 1742 р., 1757 р. і 1758 р. перебував як комісар при кінських заводах. 24 березня 1759 р. відставлений сотником⁹⁸. Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції 1766 р. за першою формою⁹⁹. Його підпис бачимо під чолобитною “А” про підтвердження “вольностей” від “изюмских офицеров, старшин и владельцев” до Комісії Нового Уложення 1766–1767 рр.: “К сей челобитной отставной сотник Василий Щербина руку приложил”¹⁰⁰. У списку “дворян” Ізюмської провінції до Комісії Нового Уложення за Василем Петровичем записано 7 підданих¹⁰¹.

2.4.2.1. Павло Петрович, народився близько 1717 р.¹⁰² чи 1722 р.¹⁰³ Записаний до перепису М. Хрущова в одному дворі з батьком¹⁰⁴. Розпочав службу підпрапорним Ізюмського полку 15 грудня 1741 р., протягом 1741–1749 рр. служив комісаром при кінських заводах, брав участь у Пруському поході 1756–1757 рр. “и в других камандирациях был”. Відставлений сотником 26 жовтня 1762 р.¹⁰⁵ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.¹⁰⁶ Внесений до списку “дворян” Ізюмської провінції до Комісії Нового Уложення 1766 р.¹⁰⁷ Помер між 1771–1786 рр.¹⁰⁸

Дружина: Анастасія Андріївна. Була жива в 1786 р., оскільки як “вдова, сотничка” записана до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту і мешкала в цьому повіті у військовій слободі Печенігах, підданих не мала¹⁰⁹.

V

1.1.1.2.1. Осип Якович, підпрапорний Харківського полку, брав участь у Сулацькому поході 1724 р. (за спогадами козаків “возвратились оттуда в дома свои после переписи Хрущова”¹¹⁰, тобто після 1732 р.¹¹¹). Помер у 1744 р.¹¹²

Дружина: вдова Мотрона Григорівна, з якою взяв шлюб після повернення з Сулацького походу і прижив сина Григорія (**1.1.1.2.1.** у цьому розписі)¹¹³.

1.2.1.2.1. Степан Лук’янович, народився близько 1701 р.¹¹⁴ У квітні 1723 р. зарахований до підпрапорних Ізюмського полку¹¹⁵. Записаний до перепису М. Хрущова у одній садибі з батьком у Печенігах¹¹⁶. Брав участь у Саратовському поході 1731 р., Кримських походах 1735 р. і 1738 р., абшитований підпрапорним у 1741 р.¹¹⁷ Як відставний підпрапорний записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.¹¹⁸ У списку дворян Ізюмської провінції 1766 р. для Комісії Нового Уложення за ним записано 3 підданих¹¹⁹.

2.2.1.2.1. Григорій Лук’янович, народився близько 1710 р.¹²⁰ чи 1717 р.¹²¹ Записаний до перепису М. Хрущова в одній садибі з батьком¹²². 3 5 грудня 1738 р. служив підпрапорним Ізюмського полку, брав участь у Кримських походах 1735–1739 рр., Ліфляндському поході 1748 р., Пруській виправі 1756–1758 рр. 9 грудня 1760 р. відставлений сотником¹²³. Як відставний сотник записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.¹²⁴ У списку “дворян” Ізюмської провінції до Комісії Нового Уложення 1766 р. за ним записано 2 підданих¹²⁵.

Дружина: Явдоха. Була записана до списку “о всех дворянах штаб-, обер- и унтер-офицерах, также и о старшинских детях”, складеного Чугуївським нижнім земським судом у відповідь на запит дворянської опіки в 1785 р.¹²⁶, однак до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту не потрапила.

3.2.1.2.1. Матвій Лук’янович, народився близько 1724 р.¹²⁷ Записаний до перепису М. Хрущова у одній садибі з батьком¹²⁸. Як “неслужащий” записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.¹²⁹. Мешкав у слободі Печенігах, підданих не мав¹³⁰.

Дружина: невідома на ім’я донька мешканця Печеніг¹³¹.

1.3.1.2.1. Степан Хомич, народився близько 1702 р.¹³² чи 1704 р.¹³³ 8 березня 1729 р. записаний до підпрапорних Ізюмського полку¹³⁴. Записаний до перепису М. Хрущова у одній садибі з батьком¹³⁵. Брав участь у Саратовському поході 1731 р., Кримських походах 1735 р. і 1738 р., Пруській виправі 1756–1758 рр. “и в других знатных камандирациях был”. 19 березня 1759 р. відставлений сотником¹³⁶. Записаний як відставний сотник до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.¹³⁷ Внесений до списку дворян Ізюмської провінції 1766 р. для Комісії Нового Уложення¹³⁸.

2.3.1.2.1. Василь Хомич, народився близько 1712 р.¹³⁹ Записаний до перепису Хрущова в одній садибі з батьком¹⁴⁰.

3.3.1.2.1. Яків Хомич, народився близько 1717 р.¹⁴¹ Записаний до перепису М. Хрущова в одній садибі з батьком¹⁴².

1.1.2.2.1. Афанасій Матвійович, народився близько 1716 р.¹⁴³ чи 1720 р.¹⁴⁴ Записаний до перепису М. Хрущова в одній садибі з батьком у Мерефі. Не служив. Як “неслужащей” записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Мереф’янського комісарства за першою формою 1766 р.¹⁴⁵

2.1.2.2.1. Олександр Матвійович, народився наприкінці 1731 р. чи на початку 1732 р. (на 1732 р. був “полугоду”)¹⁴⁶. До перепису М. Хрущова записаний в одній садибі з батьком у Мерефі¹⁴⁷. З 4 червня 1748 р. служив підпрапорним Харківського полку¹⁴⁸. 10 березня 1763 р. одержав уряд мереф’янського сотника після смерті тамтешнього сотника Григорія Ровнева¹⁴⁹. Брав участь у Пруській виправі слобожан 1757–1758 рр.¹⁵⁰ Після скасування полково-сотенного устрою Слобожанщини служив поручиком у Харківському (?) гусарському полку¹⁵¹.

Дружина: Афілія (Афимія) Степанівна. На 1782 р. разом із сином Матвієм (**1.2.1.2.2.1.** у цьому розписі) володіла хутором Колчинським поблизу Мерефи із земельною ділянкою площею 48 десятин і 2333 сажні та 4 чоловічими і 6 жіночими душами, а також у слободі Мерефі разом з 7 іншими власниками – земельною ділянкою площею 502 десятини і 192 сажні, на якій мешкали 1296 чоловік і 1253 жінок підданих, а в “дачах” біля Мерефи разом з 11 іншими власниками – земельною ділянкою загальною площею 6037 десятин і 1094 сажні без підданих¹⁵².

3.1.2.2.1. Іван Матвійович, народився близько 1738 р.¹⁵³ чи 1742 р.¹⁵⁴ Розпочав службу козаком Харківського полку 5 травня 1756 р., а 5 січня 1762 р. зарахований до підпрапорних цього полку і бував “в разных камандирациях и при казначействе”¹⁵⁵. З ліквідацією козацького устрою Слобожанщини восени 1765 р. був призначений до відставки з чином квартермейстра “к гражданским делам”. Про це дізнаємося зі списку підпрапорних Харківського гусарського полку від серпня-вересня 1765 р. У цьому документі про Івана Матвійовича серед іншого зазначено, що він “из старшинських детей, мужеска полу душ не имеет, российской нации, веры Греческого исповедания, [...] содержит себя во всем порядочно и от службы не отбывает, и [...] пороков [...] не имеет, для чего к повышению чина достоин”¹⁵⁶. Його підпис бачимо під наказом “дворянства” Харківської провінції до Комісії Нового Уложення 1766–1767 рр.: “Подпрапорной Иван Щербина”¹⁵⁷. У 1779 р. у чині відставного губернського реєстратора подав свідчення про належність до старшини троюрідного племінника Григорія Осиповича (**1.1.1.1.2.1.** у цьому розписі)¹⁵⁸. Відповідно до “Экономических примечаний” на Харківський повіт 1782 р. Іван Матвійович дещо поліпшив своє матеріальне становище. Зокрема, у його власності перебував хутір Зубашин під Мерефою із земельною ділянкою площею 40 десятин і 1739 сажень та 11 підданими¹⁵⁹. У слободі Мерефі разом з 7 іншими власниками він володів землею площею 502 десятини і 192 сажні, на якій мешкало підданих 1296 чоловіків і 1253 жінки¹⁶⁰, а в “дачах” біля Мерефи разом з 11 іншими власниками – земельною ділянкою загальною площею 6037 десятин і 1094 сажні без підданих. У 1787 р. як прапорщик записаний до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁶¹. Згадується у списку “Харьковского округа господам дворянам, тем, кои в том округе имеют во владении своем недвижимыя и емния” від 30 травня 1790 р.¹⁶²

Дружина: Олена Романівна¹⁶³. На 1782 р. в “дачах” біля Мерефи володіла земельною ділянкою разом із 11 іншими власниками¹⁶⁴.

1.2.2.2.1. Василь Якович, народився близько 1730 р.¹⁶⁵ До перепису М. Хрущова записаний в садибі діда Матвія Федоровича, де мешкала батькова родина¹⁶⁶. У 1760–1780-х рр. священник Миколаївського храму Мерефи¹⁶⁷. Швидше за все, у 1789 р. внесений до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁶⁸.

2.2.2.2.1. Григорій Якович, народився наприкінці 1731 р. чи на початку 1732 р., бо за переписом М. Хрущова йому було півроку¹⁶⁹. Імовірно, помер маленьким, бо надалі згадки про нього відсутні.

1.3.2.2.1. Василь Андрійович, народився близько 1741 р.¹⁷⁰ Не служив. Як “неслужащий” записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Мереф’янського комісарства 1766 р.¹⁷¹

2.3.2.2.1. Яків Андрійович, народився близько 1756 р.¹⁷² До “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Мереф’янського комісарства 1766 р. записаний таким, що навчається грамоти¹⁷³. У 1789 р. записаний до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁷⁴.

3.3.2.2.1. Григорій Андрійович, народився близько 1758 р.¹⁷⁵ До “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Мереф’янського комісарства 1766 р. записаний таким, що навчається грамоти¹⁷⁶. У 1789 р. записаний до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁷⁷.

1.1.3.2.1. Невідома на ім'я донька. Була заміжною за Василем Федоровичем Хляловським, який у 1743 р. був висвячений на служіння у храмі Архистартига Михайла с. Мартового замість її, вже на той час хворого, батька¹⁷⁸. Цікаво, що Василь Хляловський, “родом малороссіянин”, був сином пономаря П'ятницької церкви с. Люботин Харківського полку. Перед посвяченням він подав про себе ще такі цікаві відомості: “Русского письма и чтению и пению обучен он [...] отцом своим Федором, а иных наук и мастерства не учен; книжицу “Катехизис”, “Букварь” и прочия к священству правила, почему знать закон Христианский, наизусть изучить и иметь у себя долженствует”¹⁷⁹. На 1761 р. володів хутором під Мартовим¹⁸⁰.

1.1.4.2.1. Іван Васильович, народився близько 1759 р.¹⁸¹ чи в 1760-х рр.¹⁸² Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що навчається грамоти¹⁸³. Найімовірніше, 1792 р. внесений до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁸⁴.

1.2.4.2.1. Григорій Павлович, народився близько 1754 р.¹⁸⁵ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що навчається грамоти¹⁸⁶. Разом із матір'ю, братами і сестрою записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.¹⁸⁷.

2.2.4.2.1. Петро Павлович, народився близько 1755 р.¹⁸⁸, 1759 р.¹⁸⁹ чи 1762 р.¹⁹⁰ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що “за малолетством” ще не навчався грамоти¹⁹¹. Разом із матір'ю, братами і сестрою записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.¹⁹². Відповідно до цього документа служив капралом у Охтирському гусарському полку¹⁹³. У 1791 р. внесений до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва¹⁹⁴.

3.2.4.2.1. Яків Павлович, народився близько 1759р.¹⁹⁵ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що “за малолетством” ще не навчався грамоти¹⁹⁶. Разом із матір'ю, братами і сестрою записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.¹⁹⁷

4.2.4.2.1. Федір Павлович, народився близько 1761 р.¹⁹⁸ чи 1766 р.¹⁹⁹ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що “за малолетством” ще не навчався грамоти²⁰⁰. Разом із матір'ю, братами і сестрою записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁰¹ Відповідно до цього документа служив вахмістром Ізюмського гусарського полку²⁰². У 1787 р. записаний до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва, мав чин лейб-гвардії Преображенського полку каптенармуса²⁰³.

5.2.4.2.1. Марина Павлівна, народилася близько 1769 р. Записана разом із матір'ю та братами до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁰⁴.

6.2.4.2.1. Іван Павлович, народився близько 1770 р. Записаний разом із матір'ю, братами і сестрою до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁰⁵.

VI

1.1.1.1.2.1. Григорій Осипович, козак Харківського полку, неграмотний²⁰⁶. У “Відомостях про старшин та їхніх дітей” 1766–1767 рр. відсутній. Після ліквідації полково-сотенного устрою Слобожанщини 1765 р. записаний до стану військових обивателів. 1 березня 1779 р. подав прохання до Слобідсько-Української губернської канцелярії про виключення його та синів Мيني і Василя зі складу військових обивателів та про звільнення від сплати подушного (“как и протчие старшинские дети без вписания во оной находятца”) з огляду на власну козацьку службу та старшинську службу діда і батька, “не бывших [...] ни в каком подушном окладе”²⁰⁷. Більше, ніж через рік (у червні 1780 р.), справу було вирішено на користь прохача: Слобідсько-Українська губернська канцелярія видала указ “о исключенни тарановского жителя Григория Щербины з детми ис подушного оклада и о написании ево в список меж старшинскими детми”²⁰⁸.

1.1.2.1.2.1. Петро Степанович, народився близько 1753 р.²⁰⁹ Записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Ізюмської провінції за першою формою 1766 р. таким, що навчався грамоти²¹⁰. У 1785 р., будучи відставним гусаром, подав до Чугуївської дворянської опіки для внесення до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту як доказ власного дворянського походження указ Військової колегії про свою відставку, в якому зазначалось, що він вступив у службу “из малороссийского шляхетства”²¹¹. Як відставний гусар записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²¹² Мешкав у військовій слободі Мохначі Печенізького комісарства Чугуївського повіту Ізюмської провінції Харківського намісництва, підданих не мав²¹³.

Дружина: Євгенія, донька мешканця Печені²¹⁴.

1.3.2.1.2.1. Володимир Матвійович, народився близько 1753 р.²¹⁵ Разом із батьком і молодшими братами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²¹⁶ 1787 р. внесений до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва, мав чин прапорщика²¹⁷.

2.3.2.1.2.1. Микита Матвійович, народився близько 1757 р.²¹⁸ Разом із батьком і братами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²¹⁹

3.3.2.1.2.1. Іван Матвійович, народився близько 1761 р.²²⁰ Разом із батьком і братами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²²¹

4.3.2.1.2.1. Василь Матвійович, народився близько 1765 р.²²² Разом із батьком і братами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²²³

1.1.3.1.2.1. Кирило Степанович, народився близько 1731 р.²²⁴ Записаний до перепису М. Хрущова 1732 р.²²⁵, але оскільки надалі не згадується, то, очевидно, маленьким помер.

2.1.3.1.2.1. Іван Степанович, народився близько 1721 р.²²⁶ чи 1736 р.²²⁷ Записаний “неслужащим” до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²²⁸ З дружиною та синами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²²⁹ Відповідно до цього документа “за ломотною болезню в службе не бывал”. Мешкав у слободі Печенігах, підданих не мав, але мав “пожалованные прадеду ево [печенізькому сотнику Никону Павловичу (1.2.1.) – авт.] за службы земли и разные угоды во общем владении с [бра]тьями в хуторе Бурлуцком 550 десятин”²³⁰. У 1787 р. внесений до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва, не служив²³¹.

*Дружина: козачка Ганна*²³².

3.1.3.1.2.1. Осип Степанович, народився близько 1744/1745 р.²³³ У 1766 р. служив гусаром Ізюмського гусарського полку і так записаний до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²³⁴ Як гусар у відставці записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²³⁵ Мешкав у слободі Печенігах і мав 2 підданих²³⁶. У 1787 р. внесений до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва, мав чин капрала²³⁷.

Дружина: Зиновія, донька мешканця слободи Малинової Печенізького комісарства Чугуївського повіту Ізюмської провінції Харківського намісництва²³⁸.

4.1.3.1.2.1. Андрій Степанович, народився близько 1748 р.²³⁹ чи 1752 р.²⁴⁰ Записаний таким, що навчається “словенской грамоти”, до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²⁴¹

5.1.3.1.2.1. Василь Степанович, народився близько 1752/1753 р.²⁴² Записаний таким, що навчається грамоти, до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²⁴³ Як “неслужащий старшинский сын” записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁴⁴ Мешкав у слободі Печенігах, підданих не мав²⁴⁵. У 1787 р. внесений до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва²⁴⁶. На той час не служив.

Дружина: Ксенія Григорівна, донька мешканця слободи Печеніги Печенізького комісарства Чугуївського повіту Ізюмської провінції Харківського намісництва²⁴⁷.

6.1.3.1.2.1. Єлисей Степанович, народився близько 1758 р.²⁴⁸ чи 1761 р.²⁴⁹ Записаний таким, що навчається грамоти, до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²⁵⁰ Як “неслужащий” записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁵¹ Підданих не мав, мешкав у слободі Печенігах²⁵².

*Дружина: невідома на ім'я донька канцеляриста*²⁵³.

1.2.2.1.2.1. Семен Григорович, народився близько 1741 р.²⁵⁴ чи 1746 р.²⁵⁵ Записаний неграмотним і “неслужащим” до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²⁵⁶ Записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁵⁷ За інформацією цього документа чину не мав, бо “за ломотною болезню в службе не был”. Володів разом із братом Петром (**2.2.2.1.2.1.** у цьому розписі) хутором Бурлуцьким та орною і сінокісною землею у Печенігах площею 313 десятин 61 квадратний сажень²⁵⁸.

*Дружина: міщанка Ксенія*²⁵⁹.

2.2.2.1.2.1. Петро Григорович, народився між 1753 р.²⁶⁰ і 1756 р.²⁶¹ Записаний таким, що навчається “словенской” грамоти, до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Ізюмської провінції 1766 р.²⁶² У 1785 р., будучи вахмістром Ізюмського гусарського полку, подав клопотання до Чугуївської дворянської опіки про внесення до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту²⁶³. Як вахмістр Ізюмського гусарського полку записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁶⁴ За інформацією цього документа: жив у військовій слободі Печеніги, “а по службе – в полку”, мав підданих 2 чоловічі і 1 жіночу душу, а також разом із братом Семеном

(1.2.2.1.2.1. у цьому розписі) володів хутором Бурлуцьким та орною і сінокісною землею у Печенігах площею 313 десятин 61 квадратний сажень²⁶⁵. У 1787 р. записаний до 6-ї частини Родовідної книги Харківського намісництва, мав чин відставного прапорщика²⁶⁶.

*Дружина: попівна Єлизавета*²⁶⁷.

1.1.1.2.2.1. Степан Афанасійович, народився близько 1739 р.²⁶⁸ До “Відомостей про старшин та їхніх дітей” Мереф’янського комісарства за першою формою 1766 р. записаний капралом Харківського гусарського полку. За інформацією “Экономических примечаний на Харьковский уезд” 1782 р. мав чин прапорщика і володів у слободі Мерефі разом з 7 іншими власниками землею площею 502 десятини і 192 сажні, на якій мешкало підданих 1296 чоловіків і 1253 жінки, а в “дачах” біля Мерефи разом з 11 іншими власниками – земельною ділянкою загальною площею 6037 десятин і 1094 сажні без підданих²⁶⁹.

2.1.1.2.2.1. Яків Афанасійович, народився близько 1744 р.²⁷⁰ До “Відомостей про старшин та їхніх дітей” за першою формою Мереф’янського комісарства 1766 р. записаний неграмотним і “неслужащим”²⁷¹.

1.2.1.2.2.1. Матвій Олександрович, відповідно до “Экономических примечаний на Харьковский уезд 1782 р.” мав чин вахмістра і разом із матір’ю володів хутором Колчинським поблизу Мерефи із земельною ділянкою площею 48 десятин і 2333 сажні та 4 чоловічими і 6 жіночими душами, а також в “дачах” біля Мерефи разом з 11 іншими власниками – земельною ділянкою загальною площею 6037 десятин і 1094 сажні без підданих²⁷².

VII

1.1.1.1.2.1. Мина Григорович, народився близько 1756 р.²⁷³ На 1779 р. служив копійстом Слобідсько-Української губернської канцелярії і разом із батьком та молодшим братом Василем був записаний до стану військових обивателів і сплачував подушне²⁷⁴. За клопотанням батька у 1780 р. виключений із подушного і записаний до старшинських дітей²⁷⁵. У 1789 р. внесений до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва, мав чин вахмістра²⁷⁶. У 1809 р. мав чин поручика і свідчив про дворянство молодшого брата Василя²⁷⁷.

2.1.1.1.2.1. Василь Григорович, на 1779 р. разом із батьком і старшим братом Миною був записаний до стану військових обивателів і сплачував подушне²⁷⁸. За клопотанням батька у 1780 р. виключений із подушного і записаний до старшинських дітей²⁷⁹. У січні 1809 р. внесений до 6-ої частини Родовідної книги Харківського намісництва, про що до неї вміщено такий запис: “Предки его Никон [1.2.1. у цьому розписі – авт.] и Федор [2.2.1. у цьому розписі – авт.] служили сотниками и за службы их в сотничьем чине многие годы жалованы 1705-го и 1697 годов недвижимым именем, которое и ныне в роде Щербин состоит. Потомки сего рода равным образом служили всероссийскому престолу в разных чинах. Все сие доказуется справкою, вынесенною из архивы дворянского собрания, о внесении фамилии Щербин в Родословную дворянскую книгу в шестую часть и сказкою, подписанною от состоящего в оной на основании Высочайшей грамоты 92 части 17 отделения родного его брата поручика Мины Щербины [1.1.1.1.2.1. у цьому розписі – авт.]”²⁸⁰.

1.1.2.2.1.2.1. Павло Семенович, народився близько 1773 р.²⁸¹ Разом із батьком, братами і сестрами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.

2.1.2.2.1.2.1. Єфросинія Семенівна, народилася близько 1774 р. Разом із батьком, братами і сестрою записана до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸²

3.1.2.2.1.2.1. Федір Семенович, народився близько 1777 р. Разом із батьком, братами і сестрами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸³

4.1.2.2.1.2.1. Семен Семенович, народився близько 1779 р. Разом із батьком, братами і сестрами записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁴

5.1.2.2.1.2.1. Афанасія Семенівна, народилася близько 1782 р. Разом із батьком, братами і сестрою записана до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁵

1.2.2.2.1.2.1. Варвара Петрівна, народилася близько 1782 р. Записана разом із батьком і сестрою до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁶

2.2.2.2.1.2.1. Парасковія Петрівна, народилася близько 1784/1785 рр. Записана разом із батьком і сестрою до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁷

1.2.1.3.1.2.1. Гнат Іванович, народився близько 1780 р. Разом із батьком і меншим братом записаний до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁸

2.2.1.3.1.2.1. Федір Іванович, народився близько 1782 р. Записаний разом із батьком і старшим братом до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁸⁹

1.3.1.3.1.2.1. Софія Осипівна, народилася близько 1766 р. Записана разом із батьком і братами

Родоводи

до “Абеткового списку” Чугуївського повіту 1786 р.²⁹⁰

2.3.1.3.1.2.1. Семен Осипович, народився близько 1771 р. Записаний разом із батьком, братом і сестрою до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁹¹

3.3.1.3.1.2.1. Іван Осипович, народився близько 1775 р. Записаний разом із батьком, братом і сестрою до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁹²

1.5.1.3.1.2.1. Пелагея Василівна, народилася близько 1776 р. Записана разом із батьком до “Абеткового списку” дворян Чугуївського повіту 1786 р.²⁹³

Примітки:

¹ Центральний державний історичний архів України, м. Київ (далі – ЦДІАК). – Ф. 1817. – Оп. 1. – Спр. 1877. – 13 арк.

² Там само. – Ф. 1638. – Оп. 1. – Спр. 20. – 10 арк.

³ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – 1734 арк. (Харківський полк); Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – 1309 арк. (Ізюмський полк).

⁴ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 467. – Арк. 24–29.

⁵ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 1. – Спр. 115. – Арк. 33–34, 72 зв.–74, 77 зв.–78.

⁶ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 911. – 113 арк.; Спр. 912. – 253 арк.

⁷ Там само. – Ф. 1923. – Оп. 1. – Сп. 15. – 173 арк.

⁸ Центральна наукова бібліотека ХНУ ім. В.Каразіна (далі – ЦНБ ХНУ). – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – 205 арк.

⁹ *Филарет [Гумилевский Д. Г.]*. Уезды Харьковский и Валковский // *Филарет [Гумилевский Д. Г.]*. Историко-статистическое описание Харьковской епархии. – Х., 1859. – Отд. 2. – С. 138–139; *Его же*. Чугуевские округа военного поселения; уезды Змиевский и Волчанский // *Его же*. Историко-статистическое описание Харьковской епархии. – Х., 1857. – Отд. 4. – С. 108, 112–113; Про це джерело також див.: *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – Х., 2003. – С. 20–21.

¹⁰ Еліта Слобідської України. Списки козацької старшини 60-х рр. XVIII ст. / Передм., упоряд. *С. П. Потапенко*. – К., Х., 2008. – С. 101–105, 130.

¹¹ Там само. – С. 245–261.

¹² Там само. – С. 304.

¹³ Материалы для истории колонизации и быта степной окраины Московского государства (Харьковской и отчасти Курской и Воронежской губерний) в XVI–XVIII столетии / Сост. *Д. И. Багалея*. – Х., 1886. – Т. 1. – С. 328–332.

¹⁴ Экономические примечания на Харьковской уезд 1782 г./ Редакц., подготов. теста, предислов.: *А. А. Парамей, А. Ф. Парамонов*. – Х., 2006. – 152 с.

¹⁵ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку 1654–1706 рр. – Х., 1999. – 124 с.; *Його ж.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – Х., 2003. – 252 с.

¹⁶ Питання про походження цього роду та становище його представників до початку Національно-визвольної революції середини XVII ст. потребує окремого дослідження. Наразі зауважимо лише, що з праць Наталі Яковенко впливає, що на першу половину XVII ст. Щербини належали до шляхти Київського воєводства (*Яковенко Н. М.* Склад-шляхти землевласників Київського воєводства напередодні Національно-визвольної війни українського народу 1648–1654 рр. // *Феодалізм на Україні: Збірник наукових праць / Відп. ред. В. А. Смолій*. – К., 1990. – С. 98). Дослідниця зафіксувала також пана Щербину “с Чернигова” в Пом’янику Києво-Печерського монастиря та боярина-шляхтича Щербатого (Щербаченка) – в матеріалах ревізій “українних” замків 1545–1552 рр. (*Яковенко Н.* Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. – К., 2008. – С. 165).

¹⁷ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 194.

¹⁸ Про успадкування сотницьких урядів у загальному контексті спадковості старшинських урядів у Слобідських полках див.: *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків XVII–XVIII ст.: “родинний клан” та досягнення соціального статусу // *Його ж.* Провінція на перехресті культур. Дослідження з історії Слобідської України XVII–XIX ст. – Х., 2007. – С. 89.

¹⁹ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку... – С. 29.

²⁰ Полное собрание законов Российской империи (далі – ПСЗР). – Санкт-Петербург, 1830. – Т. 22. – С. 355.

²¹ ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 2023. – 63 арк.

²² ПСЗР. – Т. 22. – С. 353.

²³ *Юркевич В.* Харківський перепис р. 1660 (Перепис Слобожанщини Ф. Т. Пестрикова й С. С. Ушакова) // *Записки історико-філологічного відділу УАН*. – 1928. – Кн. 20. – С. 142.

²⁴ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку... – С. 87.

²⁵ Там само.

- ²⁶ Там само.
- ²⁷ Там само.
- ²⁸ *Филарет* [Гумилевский Д. Г.]. Чугуевские округа военного поселения; уезды Змиевский и Волчанский... – С. 106.
- ²⁹ Там само. – С. 108.
- ³⁰ Там само.
- ³¹ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – С. 164.
- ³² *Филарет* [Гумилевский Д. Г.]. Уезды Харьковский и Валковский. – С. 138–139.
- ³³ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку... – С. 87.
- ³⁴ Там само. – С. 88.
- ³⁵ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 1. – Спр. 115. – Арк. 72 зв., 73 зв., 77 зв.; Спр. 1877. – Арк. 4.
- ³⁶ *Филарет* [Гумилевский Д. Г.]. Чугуевские округа военного поселения; уезды Змиевский и Волчанский... – С. 112–113.
- ³⁷ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ³⁸ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – С. 164.
- ³⁹ Там само. – С. 104.
- ⁴⁰ Материали для очерка служебной деятельности Шидловских в Слободской Украине 1696–1727 гг. / Собр. и изд. С. И. Шидловский. – Санкт-Петербург, 1896. – С. 124.
- ⁴¹ Материали для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 291, 297; *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку... – С. 88.
- ⁴² *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – С. 192; ЦДІАК. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 1172.
- ⁴³ Материали для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 291; ЦДІАК України. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 1172.
- ⁴⁴ *Филарет* [Гумилевский Д. Г.]. Уезды Харьковский и Валковский... – С. 91
- ⁴⁵ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁴⁶ Материали для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 292–293.
- ⁴⁷ Там само. – С. 296.
- ⁴⁸ Там само. – С. 290.
- ⁴⁹ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 789.
- ⁵⁰ *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина Харківського слобідського полку... – С. 18; *Його ж.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – С. 157–158.
- ⁵¹ Материали для очерка служебной деятельности Шидловских... – С. 127.
- ⁵² *Маслійчук В. Л.* Козацька старшина слобідських полків другої половини XVII – першої третини XVIII ст. – С. 104.
- ⁵³ Материали для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 194–195.
- ⁵⁴ *Маслійчук В. Л.* Девіантна поведінка жіноцтва у 80–90-х рр. XVIII ст. // *Його ж.* Провінція на перехресті культур... – С. 332 (прим. 118).
- ⁵⁵ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 789.
- ⁵⁶ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 600.
- ⁵⁷ Там само. – Ф. 1638 – Оп. 1. – Спр. 20. – Арк. 3 зв.; Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.
- ⁵⁸ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 600–600 зв.
- ⁵⁹ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 2, 3, 4.
- ⁶⁰ *Филарет* [Гумилевский Д. Г.]. Уезды Харьковский и Валковский... – С. 202–204.
- ⁶¹ Там само. – С. 203–204 (прим. 9).
- ⁶² ЦДІАК. – Ф. 1638 – Оп. 1. – Спр. 20. – Арк. 3 зв.
- ⁶³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 4.
- ⁶⁴ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1032.
- ⁶⁵ Материали для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 316.
- ⁶⁶ ЦДІАК. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ⁶⁷ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.
- ⁶⁸ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ⁶⁹ Там само. – Арк. 599 зв.
- ⁷⁰ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.; Спр. 1877. – Арк. 3.
- ⁷¹ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599 зв.
- ⁷² Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁷³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.

- ⁷⁴ Там само.
- ⁷⁵ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁷⁶ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ⁷⁷ Там само.
- ⁷⁸ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 292–293.
- ⁷⁹ Там само... – Т. 2. – С. 193; ЦДІАК України. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 3.
- ⁸⁰ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ⁸¹ Там само.
- ⁸² Там само.
- ⁸³ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁸⁴ Там само.
- ⁸⁵ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 3.
- ⁸⁶ Там само. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ⁸⁷ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁸⁸ Там само.
- ⁸⁹ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ⁹⁰ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ⁹¹ Там само. – Арк. 802.
- ⁹² *Филарет [Гумилевский Д. Г.]*. Чугуевские округа военного поселения; уезды Змиевский и Волчанский... – С. 303.
- ⁹³ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 299.
- ⁹⁴ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 802.
- ⁹⁵ Там само.
- ⁹⁶ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ⁹⁷ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 600.
- ⁹⁸ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ⁹⁹ Там само.
- ¹⁰⁰ Депутатские наказы и всеподданнейшие челобитные от дворян Слободской Украинской губернии // Сборник Императорского Русского исторического общества. – 1889. – Т. 68. – С. 308.
- ¹⁰¹ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 332.
- ¹⁰² ЦДІАК. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 600 зв.
- ¹⁰³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁰⁴ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 600 зв.
- ¹⁰⁵ Еліта Слобідської України... – С. 130.
- ¹⁰⁶ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁰⁷ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 332.
- ¹⁰⁸ ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- ¹⁰⁹ Там само.
- ¹¹⁰ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 4.
- ¹¹¹ Загони слобідських козаків надсилали на узбережжя Каспію, починаючи від 1722 р. і аж до 1730 р. включно (*Журавльов Д. В.* Військова справа в Слобідських козацьких полках у другій половині XVII – першій половині XVIII ст.: дис. ... кандидата іст. наук: 07.00.01. – Х., 2003. – С. 138).
- ¹¹² ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 4.
- ¹¹³ Там само.
- ¹¹⁴ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 77 зв.–78.
- ¹¹⁵ Там само.
- ¹¹⁶ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599 зв.
- ¹¹⁷ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 77 зв.–78.
- ¹¹⁸ Там само.
- ¹¹⁹ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 332.
- ¹²⁰ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 77 зв.–78.
- ¹²¹ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599 зв.
- ¹²² Там само.
- ¹²³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 77 зв.–78.
- ¹²⁴ Там само.
- ¹²⁵ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 332.

- ¹²⁶ ЦДІАК. – Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- ¹²⁷ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599 зв.
- ¹²⁸ Там само.
- ¹²⁹ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 174 зв.–175.
- ¹³⁰ Там само.
- ¹³¹ Там само.
- ¹³² Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ¹³³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ¹³⁴ Там само.
- ¹³⁵ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ¹³⁶ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ¹³⁷ Там само.
- ¹³⁸ Материалы для истории колонизации и быта... – Т. 1. – С. 332.
- ¹³⁹ ЦДІАК. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ¹⁴⁰ Там само.
- ¹⁴¹ Там само.
- ¹⁴² Там само.
- ¹⁴³ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ¹⁴⁴ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ¹⁴⁵ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ¹⁴⁶ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ¹⁴⁷ Там само.
- ¹⁴⁸ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ¹⁴⁹ Там само. – Ф. 1817. – Оп. 1. – Спр. 28. – Арк. 75–75 зв.
- ¹⁵⁰ Там само. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 467. – Арк. 26; Еліта Слобідської України... – С. 103, 255.
- ¹⁵¹ Экономические примечания на Харьковский уезд 1782 г. – С. 132–135, 141.
- ¹⁵² Там само.
- ¹⁵³ ЦДІАК. – Ф. 1815. – Оп. 1. – Спр. 2. – Арк. 35 зв.–36, 111 зв.
- ¹⁵⁴ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 193.
- ¹⁵⁵ Еліта Слобідської України... – С. 105, 260.
- ¹⁵⁶ ЦДІАК України. – Ф. 1815. – Оп. 1. – Спр. 2. – Арк. 35 зв.–36, 111 зв.
- ¹⁵⁷ Депутатские наказы и всеподданнейшие челобитные... – С. 262.
- ¹⁵⁸ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 3.
- ¹⁵⁹ Экономические примечания на Харьковский уезд 1782 г. – С. 137–138.
- ¹⁶⁰ Там само. – С. 134–135.
- ¹⁶¹ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 193.
- ¹⁶² ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 1364. – Арк. 126 зв.
- ¹⁶³ Экономические примечания на Харьковский уезд 1782 г. – С. 134.
- ¹⁶⁴ Там само.
- ¹⁶⁵ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ¹⁶⁶ Там само.
- ¹⁶⁷ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 3; *Маслійчук В.* Дітозгубництво на Лівобережній та Слобідській Україні у другій половині XVIII ст. – Х., 2008. – С. 49.
- ¹⁶⁸ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 193 зв. Справа в тому, що записаному до цього документа Василеві Яковичу Щербині було нібито 39 р. Однак ідентифікувати цю персону з кимось іншим, окрім священика Василя Яковича, не випадає.
- ¹⁶⁹ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ¹⁷⁰ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 33.
- ¹⁷¹ Там само.
- ¹⁷² Там само.
- ¹⁷³ Там само.
- ¹⁷⁴ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 194 зв.
- ¹⁷⁵ ЦДІАК. – Ф. 1725. – Оп. 1. – Спр. 22. – Арк. 1035 зв.
- ¹⁷⁶ Там само.
- ¹⁷⁷ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 194 зв.
- ¹⁷⁸ *Филарет [Гумилевский Д. Г.]*. Чугуевские округа военного поселения; уезды Змиевский и Волчанский... – С. 303.

Родоводи

- ¹⁷⁹ Там само.
- ¹⁸⁰ Там само.
- ¹⁸¹ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ¹⁸² ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 196. У цьому випадку, як і вище з Василем Яковичем, виникла колізія щодо віку особи. У Родовідній книзі вказано 25 років, тобто Іван Васильович мав народитися 1767 р., а значить, “не потрапити” до “Відомостей про старшин та їхніх дітей” кінця 1766 р. і тим більше, не навчатися на той час грамоти. Не виключено, що в обох випадках маємо справу зі свідомо чи ні заниженим віком.
- ¹⁸³ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- ¹⁸⁴ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 196.
- ¹⁸⁵ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁸⁶ Там само.
- ¹⁸⁷ ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- ¹⁸⁸ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 195 зв. У цьому випадку, як бачимо, також маємо чималу неузгодженість стосовно віку особи відповідно до даних різних документів.
- ¹⁸⁹ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁹⁰ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- ¹⁹¹ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁹² Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174.
- ¹⁹³ Там само.
- ¹⁹⁴ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 195 зв.
- ¹⁹⁵ ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁹⁶ Там само.
- ¹⁹⁷ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174.
- ¹⁹⁸ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ¹⁹⁹ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174.
- ²⁰⁰ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- ²⁰¹ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174.
- ²⁰² Там само.
- ²⁰³ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 192 зв. Знову ж вік цієї особи за інформацією Родовідної книги не збігається з даними інших джерел: відповідно до Родовідної книги Федір Павлович на 1787 р. мав 19 років.
- ²⁰⁴ ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174.
- ²⁰⁵ Там само.
- ²⁰⁶ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 2–2 зв.
- ²⁰⁷ Там само.
- ²⁰⁸ Там само. – Арк. 13.
- ²⁰⁹ Там само. – Спр. 115. – Арк. 77 зв.–78.
- ²¹⁰ Там само.
- ²¹¹ Там само. – Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 119.
- ²¹² Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 174 зв.–175.
- ²¹³ Там само.
- ²¹⁴ Там само.
- ²¹⁵ Там само.
- ²¹⁶ Там само.
- ²¹⁷ ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 190.
- ²¹⁸ ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 174 зв.–175.
- ²¹⁹ Там само.
- ²²⁰ Там само.
- ²²¹ Там само.
- ²²² Там само.
- ²²³ Там само.
- ²²⁴ Там само. – Ф. 1722. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 599.
- ²²⁵ Там само.
- ²²⁶ Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- ²²⁷ Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.

- 228 Там само; Еліта Слобідської України... – С. 304.
- 229 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 230 Там само.
- 231 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 191 зв.
- 232 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 233 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73; Еліта Слобідської України... – С. 304; ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 190 зв.
- 234 ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- 235 Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.; Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- 236 Там само.
- 237 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 190 зв.
- 238 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.; Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- 239 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- 240 Еліта Слобідської України... – С. 304.
- 241 ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- 242 Там само; Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174; Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- 243 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- 244 Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174; Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- 245 Там само.
- 246 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 191.
- 247 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.–174; Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
- 248 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73; Еліта Слобідської України... – С. 304.
- 249 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 174 зв.–175.
- 250 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 72 зв.–73.
- 251 Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 174 зв.–175.
- 252 Там само.
- 253 Там само.
- 254 Еліта Слобідської України... – С. 304.
- 255 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- 256 Там само.
- 257 Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 258 Там само.
- 259 Там само.
- 260 Еліта Слобідської України... – С. 304.
- 261 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 262 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 73 зв.–74.
- 263 Там само. – Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 151–152.
- 264 Там само. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 265 Там само.
- 266 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 192.
- 267 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 268 Там само. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 34.
- 269 Экономические примечания на Харьковский уезд 1782 г. – С. 132–135.
- 270 ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 115. – Арк. 34.
- 271 Там само.
- 272 Экономические примечания на Харьковский уезд 1782 г. – С. 134–135, 141.
- 273 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 195.
- 274 ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 2.
- 275 Там само. – Арк. 13.
- 276 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 195.
- 277 Там само. – Арк. 203 зв.
- 278 ЦДІАК. – Ф. 1710. – Оп. 2. – Спр. 1877. – Арк. 2.
- 279 Там само. – Арк. 13.
- 280 ЦНБ ХНУ. – Родовідна книга Харківського намісництва. – Ч. 6. – Арк. 203 зв.
- 281 ЦДІАК. – Ф. 1709. – Оп. 2. – Спр. 912. – Арк. 173 зв.
- 282 Там само.

- 283 Там само.
284 Там само.
285 Там само.
286 Там само.
287 Там само.
288 Там само.
289 Там само.
290 Там само. – Ф. 1923. – Оп. 1. – Спр. 15. – Арк. 167.
291 Там само.
292 Там само.
293 Там само.

* * *

Микола Михайліченко (Суми), Світлана Потапенко (Київ): Слобідський старшинський рід Щербин (генеалогічний розпис роду другої половини XVII – початку XIX ст.)

У статті прослідковано генеалогію слобідського старшинського роду Щербини другої половини XVII – початку XIX ст. З'ясовано, що попри відсутність значних статків, старшинська служба предків дозволила представникам роду одержати спадкове дворянство наприкінці XVIII – на початку XIX ст.

Ключові слова: генеалогічний розпис, Щербини, Слобідська Україна.

* * *

Mykola Mykhaylichenko (Sumy), Svitlana Potapenko (Kyiv): Shcherbyny as a Sloboda Ukraine Cossack Officials' Clan (the Genealogic Table of the Family of the second half of 17th – the beginning of the 19th centuries)

The article examines the genealogy of the Sloboda Ukraine Cossack Officials' family Shcherbyny in the second half of 17th and the beginning of the 19th centuries. It is found out that in spite of the fact that the family wasn't reach, thanking to the Official service of the ancestors their descendants got hereditary nobility at the end of the 18th and the beginning of the 19th centuries.

Key words: Genealogic Table, Shcherbyny, Sloboda Ukraine.